

κού τρόπου, ἀλλὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἔκειτο καὶ αὐτὴ παράφρων ἐκ τῆς αὐτῆς ὀλεθρίας νόσου. Κατὰ δὲ τὸ πρὸ τοῦ θανάτου ἦσυχον διάστημα, τὸ μεσολαβοῦν εἰς ἀσθενείας τοιοῦτου εἶδους, ἡ ἡγουμένη, μαθοῦσα ὅτι οἱ ἰατροὶ δὲν εἶχον πλέον κάμμιαν ἐλπίδα περὶ τῆς Κωνσταντίας, τὴν εἶπεν ὅτι ὁ Θεοδόσιος πρὸ μικροῦ ἀπέθανε, καὶ ὅτι εἶχε πέμψει τὴν εὐχὴν τοῦ πρὸς αὐτὴν εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς του. Ἡ Κωνσταντία τὴν ἐδέχθη εὐχαρίστως. «Καὶ τώρα,» εἶπεν, «ἂν δὲν κριθῆ ἀνάρμοστον τὸ ζήτημά μου, ἄς ταφῶ πλησίον τοῦ Θεοδοσίου. Τὸ τάξιμόν μου δὲν ἐκτείνεται ἐπέκεινα τοῦ τάφου· ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν παραβαίνω αὐτὸ διὰ τοῦ παρόντος ζητήματος.»—Ἀπέθανε μετ' ὀλίγον, καὶ ἐτάφη ὡς ἠέλησε.

Εἰς δὲ τὰ μνήματά των ἐχαράχθη Λατινιστὴ ἡ ἐφεξῆς ἐπιγραφή—

Ἐνταῦθα κείνται τὰ λείψανα τοῦ πατρὸς Φραγκίσκου καὶ τῆς ἀδελφῆς Κωνσταντίας. Ἐγαπημένοι καὶ εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, ἐν τῷ θανάτῳ οὐ διεχωρίσθησαν.»

Ο Ρ Α Σ Σ Ε Λ Α Σ .

[Ἴδε Τόμ. ζ'. Σελ. 156-159, 165-168, 180-183. Τόμ. η'. Σελ. 5-8.]

ΚΕΦΑΛ. ΙΙ'. Ἡ δυσἀρέσκεια τῶν ἐν τῇ Εὐδαίμονι Κοιλιάδι. ἈΦΟΪ ὁ ποιητῆς Ἰμλακος ἐξιστόρησεν εἰς τὸν βασιλόπαιδα τὰ τῆς παρελθούσης ζωῆς αὐτοῦ, μέχρις οὗ κατήντησεν εἰς τὴν εὐδαίμονα κοιλιάδα,

«Ἐπὶ τέλους,» ἐξηκολούθησεν ἐμπατικῶς ὁ Ῥασέλας, «εὐρήκας ἐνταῦθα τὴν ποθυμένην εὐδαιμονίαν; Εἶπέ με ἀπαρακαλύπτως τὴν ἀλήθειαν· εἶσαι τάχα εὐχαριστημένος μετὰ τὴν παρούσαν κατάστασιν; ἢ ἐπιθυμεῖς νὰ περιπλανᾷσαι πάλιν καὶ νὰ ἐρευνᾷς; Ἄπαντες οἱ τῆς κοιλιάδος ταύτης κάτοικοι ἐξυμνοῦσι τὴν τύχην των, καὶ εἰς τὴν ἐνιαύσιον τοῦ βασιλέως ἐπίσκεψιν προσκαλοῦσιν ἄλλους νὰ μεθεξῶσι τῆς εὐδαιμονίας των.»

«Βασιλόπαι,» ἀπεκρίθη ὁ Ἰμλακος, «τὴν ἀλήθειαν πρέπει νὰ λαλήσω· κἀνένα ἐκ τῶν ὁπαδῶν σου δὲν γνωρίζω, ὅστις δὲν ὀρνεῖ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐμῆθεν εἰς τὸ καταγῶγιον τοῦτο. Ἐγὼ εἶμαι μᾶλλον τῶν ἐπιλοίπων εὐχαριστημένος, ἐπεὶδὴ ἔχω νοῦν πλήρη εἰκόνων, τὰς ὁποίας δύναμαι νὰ ποικίλω καὶ νὰ συνδυάζω κατ' ἀρέσκειαν. Δύναμαι νὰ παρηγορῶ τὴν μοναξίαν μου, ἀνανεῶν τὰς γνώσεις αἰτινας ἀρχίζου νὰ ἐξαλείφονται τῆς μνήμης μου, καὶ ἐνθυμιζόμενος τὰς τύχας τῆς παρελθούσης ζωῆς μου. Πλὴν ταῦτα πάντα τελειοῦν εἰς τὴν λυπηρὰν σκέψιν, ὅτι ἡ μάθησίς μου εἶναι ἥδη ἄχρηστος, καὶ ὅτι δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀπολαύσω κάμμιαν τῶν ἡδονῶν μου. Οἱ δὲ λοιποὶ, οἵτινες ἔχουν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς παρουσίας μόνον στιγμῆς τὰς ἐντυπώσεις, κατατῆγονται ὑπὸ δυσμενῶν παθῶν, ἡ κᾶθηται ἡλίθιοι ἐν τῷ σκότει τῆς διηνεκῆς ἀγνοίας.»

«Ποῖα πάθη,» εἶπεν ὁ βασιλόπαις, «δύναται νὰ βασανίζωσι τοὺς ὅσοι οὐδὲ ἀντιζήλους κᾶν ἔχουσιν; Εὐρισκόμεθα εἰς τόπον, ὅθεν ἡ ἀδυναμία ἀποκλείει τὴν κακίαν, καὶ ὅπου πᾶς φθόνος καταστὲλλεται διὰ τῆς κοινότητος τῶν ἀπολαύσεων.»

«Δύναται μὲν,» εἶπεν ὁ Ἰμλακος, «νὰ ὑπάρχη κοινότης ὕλικου πλούτου, ἀλλ' οὐδέποτε δύναται νὰ ὑπάρξη κοινότης ἀγάπης ἢ ὑπολήψεως. Συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης ὥστε ὁ εἶς ν' ἀρέσκη μᾶλλον τοῦ ἄλλου· ὁ γνωρίζων ὅτι περιφρονεῖται θέλει πάντοτε εἶσθαι φθονερός, καὶ ἔτι μᾶλλον φθονερός καὶ δυσμενῆς, ἂν ᾖ κατὰ δεδικα-

σμένος νὰ ζῆ ἐνώπιον τῶν ὅσοι περιφρονοῦσιν αὐτόν. Αἱ προσκλήσεις, δι' ὧν ἐφελκύνουσι τοσοῦτους εἰς τὴν δυστυχῆ ταύτην θέσιν, προέρχονται ἐκ τῆς φυσικῆς κακίας τῆς ἀνέλπιδος ἀθλιότητος. Βαρύνονται ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ ἐλπίζουσι νὰ εὐρωσιν ἀνακούφισιν εἰς νέους συντρόφους. Φθονοῦσι τὴν ἐλευθερίαν τὴν ἐξ ἰδίας μωρίας των ἀπολεσθεῖσαν, καὶ ἀσμένως ἠθέλου ἰδεῖν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡσαύτως πεφυλακισμένους.

«Τοῦ ἐγκλήματος ὅμως τούτου ἐγὼ εἶμαι διόλου ἀπηλλαγμένος. Οὐδεὶς ἔχει νὰ εἴπῃ ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐδελεᾶσθη εἰς τὴν λεγομένην ταύτην εὐδαίμονα κοιλιάδα. Μετὰ οἰκτιρμοῦ ἐπιβλέπω εἰς τὰ πλήθη τῶν ὅσοι κατ' ἔτος συρρέουσιν ἐνταῦθα δεόμενοι νὰ φυλακισθῶσι, καὶ εὐχομαι νὰ μὴ ᾖτο συγκεχωρημένον νὰ νουτεήσω αὐτοὺς περὶ τοῦ κινδύνου των.»

«Ἀγαπητέ μου Ἰμλακε,» εἶπεν ὁ βασιλόπαις, «ὄλην τὴν καρδίαν μου θέλω σὲ ἀνοίξει. Πρὸ πολλοῦ μελετῶ νὰ φύγω ἐκ τῆς εὐδαίμονος κοιλιάδος. Ἐξέτασα τὸ ὄρος κατὰ πᾶσαν πλευράν, ἀλλ' εὐρίσκω ἀνυπέβλητα περιφράγματα· δίδαξόν με πῶς νὰ διαβρῆξω τὴν φυλακὴν μου· σὺ θέλεις εἶσθαι ὁ σύντροφος τῆς φυγῆς μου, ὁ ὀδηγὸς τῶν περιοδεῶν μου, ὁ μέτοχος τῆς τύχης μου, καὶ ὁ μόνος διευθυντῆς μου εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ σταδίου τῆς ζωῆς.»

«Κύριε,» ἀπεκρίθη ὁ ποιητῆς, «ἡ φυγὴ σου θέλει εἶσθαι δύσκολο, καὶ ἴσως μεταμεληθῆς ἐντὸς ὀλίγου διὰ τὴν περιέργειάν σου. Τὸν κόσμον, ὅστις παρίσταται νῦν εἰς τὴν φαντασίαν σου λείος καὶ ἡσυχος καθὼς ἡ ἐν τῇ κοιλιάδι λίμνη, θέλεις εὐρεῖ πέλαιος ἀφρίζον ὑπὸ τρικυμιῶν, καὶ ἀναβράζον ὑπὸ θαλασσοστροβίλων· ποτὲ μὲν θέλεις καταποντίζεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς βίας, ποτὲ δὲ ναυαγεῖν εἰς τοὺς βράχους τῆς προδοσίας. Ἐν τῷ μέσῳ ἀδικιῶν καὶ δόλων, συναγωνισμῶν καὶ μερίμνης, θέλεις ἐπιθυμῆσαι χιλιᾶκις τὰς ἔδρας ταύτας τῆς ἀνέσεως, καὶ ἀσμένως ἐγκαταλείψει τὴν ἐλπίδα ὥστε ν' ἀπαλλαχθῆς τοῦ φόβου.»

«Μὴ ζητῆς νὰ μὲ ἀποτρέψῃς τοῦ σκοποῦ μου,» εἶπεν ὁ Ῥασέλας· «ἀνυπόμονος εἶμαι νὰ ἴδω ὅσα σὺ εἶδες· καὶ ἐπειδὴ σὺ ὁ ἴδιος ἐβαρύνησθαι τὴν κοιλιάδα, ὅλην ὅτι ἡ προτέρα σου κατάσταση ἦτο καλῆτέρα ταύτης. Ὅπως καὶ ἂν ἀποβῆ τὸ πείραμά μου, εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ κρίνω ἰδίως μευ ὀφθαλμοῖς περὶ τῶν διαφορῶν καταστάσεων τοῦ ἀνθρώπου, ἔπειτα δὲ μετὰ ὄριμον σκέψιν νὰ ἐκλέξω δι' ἐμαυτὸν τὸ σταδίον τῆς ζωῆς.»

«Φοβοῦμαι,» εἶπεν ὁ Ἰμλακος, «ὅτι ἔχεις ἐμπόδια ἰσχυρότερα τῶν λόγων μου· πλὴν, ἂν ἡ ἀπόφασίς σου ᾖ σταθερὰ, σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ ἀπελπίζῃσαι. Ὅλιγα πράγματα εἶναι ἀδύνατα εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν.»

ΚΕΦΑΛ. ΙΔ'. Ὁ Ῥασέλας ἀνακαλύπτει μέσον διεκφυγῆς.

Μετὰ τὴν μακρὰν ταύτην συνδιάλεξιν ὁ βασιλόπαις ἀπέλυσε τὸν ποιητὴν, καὶ ἀπεσύρθη αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν κλίνην του· ἀλλὰ τὰ νέα καὶ παράδοξα, περὶ ὧν εἶχεν ἀκούσει, διετάραττον τὸ πνεῦμά του. Ἄνεπόλει τὰ θαυμαστά διηγήματα τοῦ Ἰμλάκου, καὶ ἠτόίμασε πλείστας ἐρωτήσεις νὰ προτείνῃ τὴν ἐπιούσαν.

Ἡ ἀνησυχία του ἔπαυσε ἤδη κατὰ μέγα μέρος. Εἶχε φίλον, πρὸς ὃν ἠδύνατο νὰ κοινοποιῇ τοὺς διαλογισμούς του, καὶ ὅστις, πολῦπειρος ὢν, ἠδύνατο νὰ συνεργήσῃ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν του. Δὲν ἦτο πλέον καταδικασμένος νὰ στενοχωρῆται ὑπὸ σιωπηλῆς ἀγανακτήσεως. Ἐνόμιζε μάλιστα ὅτι καὶ

ἢ εὐδαίμων κοιλὰς ἠδύνατο νὰ ὑποφερθῆ μετὰ τοιούτου συντρόφου, καὶ ὅτι, ἂν ἠδύναντο νὰ συμπεριέλθωσι τὸν κόσμον, αἱ εὐχαί του ἤθελον πληρωθῆν εἰς τὴν ἐντέλειαν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸ ὕδωρ ἀπέρρευσε τῆς κοιλάδος, καὶ ἡ γῆ ἐξηράνθη. Ὁ βασιλόπαις καὶ ὁ Ἰμλακος ἐκβῆκαν τότε ὁμοῦ εἰς περίπατον, νὰ συνδιαλεχθῶσιν ἀπαρατήρητοι. Ὁ Ῥασσέλας, ὅστις περὶ ἀναχωρήσεως πάντοτε διενοεῖτο, διαβαίνων ἐγγύθεν τῆς πύλης, « Διατί, » εἶπε, μὲ κατηφές πρόσωπον, « σὺ μὲν εἶσαι τόσοσιν ἰσχυρὰ, ὁ δὲ ἄνθρωπος τόσοσιν ἀνίσχυρος; »

« Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀνίσχυρος, » ἀπεκρίθη ὁ σύντροφός του. « ἡ μάθησις ἐξάπαντος ἰσοσταθμεῖ τῇ δυνάμει, καὶ μάλιστα ὑπερβαίνει αὐτήν. Ὁ τῆς μηχανικῆς ἐμπειρος περιφρονεῖ τὴν ἰσχύν. Ἐγὼ δύναιμι νὰ διαρρήξω τὴν πύλιν, ἀλλ' ἀδυνατῶ νὰ πράξω αὐτὸ κρυφίως. Ἄλλο τι μέσον πρέπει νὰ δοκιμάσωμεν. »

Ἐνῶ δὲ περιεφέροντο ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ ὄρους, παρετήρησαν ὅτι τὰ λαγίδια, διωχθέντα ὑπὸ τῆς βροχῆς ἐκ τῶν φωλεῶν των, εἶχον καταφύγει μετὰ τῶν θάμνων, καὶ ἀνοίξει τρύπας ὀπισθεν αὐτῶν, τεινούςας πρὸς τὰ ἄνω κατὰ πλαγίαν διεύθυνσιν.

« Ἐδόξαζον οἱ ἀρχαῖοι, » εἶπεν ὁ Ἰμλακος, « ὅτι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐδανείσθη πολλὰς τέχνας ἐκ τῆς ἐμψύτου ὁρμῆς τῶν ζώων καὶ ἡμεῖς λοιπὸν δὲν ἐξευτελιζόμεθα, μανθάνοντες ἐκ τοῦ λαγιδίου. Ἴσως δυνηθῶμεν, ὁμοίως τρυπήσαντες τὸ ὄρος, νὰ διεκφύγωμεν. Ἄς ἀρχίσωμεν ὅθεν ἡ κορυφή του κρέμαται ὑπὲρ τοῦ μέσου μέρους τῆς κοιλάδος, καὶ ἄς σκάπτωμεν πρὸς τὰ ἄνω, ἕως οὗ νὰ ἐξέλθωμεν πέραν τοῦ προέχοντος ἐκείνου ὑψώματος. »

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βασιλόπαιδος, ὅτε ἤκουσε τὴν πρότασιν ταύτην, ἔλαμψαν ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Ἡ ἐκτέλεσις ἦτον εὐκολος, καὶ ἡ ἐπιτυχία βεβαία.

Ἀπεφάσισαν νὰ μὴ χρονοτριβῶσιν ἑνωρὶς τὸ πρῶτ' ἔσπευσαν νὰ ἐκλέξωσι τόπον κατάλληλον εἰς ἀνοιξιν ὑπονόμου. Μετὰ πολλοῦ κόπου ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος μετὰ τῶν κρημνῶν καὶ ἀκανθῶν, καὶ ἐπανῆλθον μὴ ἀνακαλύψαντες μέρος τι βοηθητικὸν εἰς τὸν σκοπὸν των. Ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη ἡμέρα ἐδαπανήθησαν ὁμοιότροπως, καὶ ἐπίσης ἀτυχῶς. Ἀλλὰ τὴν τετάρτην εὗρον μικρὸν σπήλαιον, κεκρυμμένον ὑπὸ δένδρων, ὅπου ἀπεφάσισαν νὰ πειραθῶσι.

Ὁ Ἰμλακος ἐπρομηθεύθη ἐργαλεῖα, δι' ὧν νὰ σπῶσι τὰς πέτρας, καὶ νὰ ἐξάγωσι τὸ χῶμα· καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐδόθησαν εἰς τὸ ἔργον προθύμως μᾶλλον ἢ συντόμως. Μετ' οὐ πολὺ ἀπηύδησαν, καὶ ἐκάθισαν ἀσθμαίνοντες ἐπὶ τοῦ χόρτου. Ὁ βασιλόπαις ἐφάνη ὅτι ἔχανε τὰς ἐλπίδας του. « Κύριε, » εἶπεν

ὁ σύντροφός του, « ἡ συνήθεια θέλει μᾶς ἐνισχύσει νὰ ἐξακολουθῶμεν πλειοτέραν ὥραν τὴν ἐργασίαν μας· στοχάσου ὅμως πόσον προωδεύσαμεν, καὶ θέλεις πληροφορηθῆν ὅτι ὁ κόπος ἡμῶν θέλει λάβει ποτὲ πέρασ. Ἐκτελοῦνται τὰ μεγάλα ἔργα ὄχι διὰ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμονῆς· τὸ παλάτιον ἐκεῖνο ἀνηγέρθη διὰ μοναδικῶν λίθων, καὶ ὅμως βλέπεις τὸ ὕψος καὶ τὴν εὐρυχωρίαν του. Ὅποιος συντόμως βαδίζει τρεῖς ὥρας καθ' ἑκάστην, θέλει περᾶσειν εἰς ἐπτὰ ἑνιαυτοὺς διάστημα ἴσον μὲ τὴν περιφέρειαν τῆς γῆς. »

Ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐπανάρχοντο εἰς τὸ ἔργον των, καὶ μετ' ὀλίγον εὐρήκαν σχισμὴν ἐν τῷ βράχῳ, ἣτις ἐβοήθησεν αὐτοὺς νὰ προωδεύσωσιν ἀρκετὰ, σχεδὸν ἀκωλύτως. Τοῦτο ἐστοχάσθη ὁ Ῥασσέλας ἀγαθὸν οἰωνόν. « Μὴ ἀνησῦχει ποτὲ, » εἶπεν ὁ Ἰμλακος, « ἐξ ἄλλων ἐλπίδων ἢ φόβων πλὴν ἐκείνων ὅσα ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπαγορεύει· ἂν σὲ χαροποιῶσι τὰ προγνωστικὰ τοῦ καλοῦ, θέλουσιν σὲ φοβίζειν ἐπίσης τὰ σημεῖα τοῦ κακοῦ, καὶ ἐφ' ὅλης ζωῆς σου θέλει σὲ βασανίζειν ἡ δεισιδαιμονία. Ὅτιδῆποτε εὐκολύνει τὸ ἔργον ἡμῶν εἶναι μᾶλλον παρὰ οἰωνός· εἶναι πρόξενον ἐπιτυχίας. Ἡ ἐπιμέλεια ἀξιοῦται πολλάκις ἀνελπίστου συνεργίας, ὅποιας καὶ ἡμεῖς νῦν ἐτύχομεν. Πράγματ' αἰνὰ, δυσκόλως σχεδιαζόμενα, εὐκόλως ἐκτελοῦνται. »

ΚΕΦΑΛ. ΙΕ'. Ἀπροσδόκητος ἐπίσκεψις εἰς τὸν Ῥασσέλαν καὶ τὸν Ἰμλακον.

Ἀφοῦ προεχώρησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔργου των, καὶ ἤδη παρηγόρει τοὺς κόπους αὐτῶν ἡ προσέγγισις τῆς ἐλευθερίας, καταβάς ποτε ὁ βασιλόπαις νὰ ἀναπνεύσει ἐλευθέρως, εὐρήκε τὴν ἀδελφὴν του Νεκαγίαν παρὰ τὸ στόμιον τοῦ κοιλώματος. Ἐξεπλάγη δὲ, καὶ ἐστάθη συγκεχυμένος, φοβούμενος νὰ φανερῶσι τὸν σκοπὸν του, καὶ ὅμως μὴ ἐλπίζων νὰ κρύψῃ αὐτόν. Ὀλίγας στιγμὰς διστασας, ἀπεφάσισε τέλος νὰ τὴν ἐμπιστευθῆ, καὶ ἀνυποστόλως τὰ πάντα δηλοποιῶν νὰ καταπέσει αὐτὴν εἰς φύλαξιν τοῦ μυστικοῦ των.

« Μὴ φαντασθῆς, » εἶπεν ἡ βασιλόπαις, « ὅτι ἤλθον ἐναυθὰ ὡς κατάσκοπος· πρὸ πολλοῦ ἔβλεπον ἐκ τοῦ παραθύρου μου ὅτι σὺ καὶ ὁ Ἰμλακος καθ' ἑκάστην διευθύνετε πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος τὸν περίπατόν σας, ἀλλὰ δὲν ὑπέθετον ὅτι παρεκινεῖσθε εἰς τοῦτο ἐκ τοιαύτης αἰτίας· ἐστοχαζόμεν ὅτι σᾶς ἐφείλκε δροσερωτέρα τις σκιά ἢ εὐωδέστερα ὄχηθαι, καὶ δὲν σᾶς ἠκολούθησα ἐπ' ἄλλῳ σκοπῷ εἰμὴ νὰ μεθέξω τῆς συνομιλίας σας. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐφωράθητε ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ οὐχὶ τῆς ὑποψίας, ἄς μὴ χάσω τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀνακαλύψεώς μου. Ἐπίσης, καθὼς

ἡμεῖς, ἐβαρύνθην καγὼ τὸν περιορισμὸν τοῦτον, καὶ οὐχ ἤττον ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω τί πράττει ἢ τί πάσχει ὁ κόσμος. Ἄφετέ με νὰ φύγω μετ' ὑμῶν ἐκ τῆς ἀνόστου ταύτης ἡσυχίας, ἥτις θέλει καταντήσῃ ἐτι μᾶλλον ἐπαχθῆς ὅταν μὲ ἀφήσητε. Πεισθῆτε νὰ μὲ συμπαράλαβῆτε· εἰ δὲ μὴ, θέλω ἀκολουθήσει κατόπιν σας, καὶ τοῦτο εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ ἐμποδίσῃτε.»

Ὁ βασιλόπαις, ὅστις ἡγάπα τὴν Νεκαγίαν ὑπὲρ τὰς ἄλλας ἀδελφάς του, προθύμως ἔκλινεν εἰς τὸ αἰτημά της, καὶ ἐλυπήθη ὅτι ἔχασε τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ δείξῃ τὴν εἰς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην του, ἐκουσίως κοινοποιῶν τὸ μελετώμενον. Συνεφωνήθη λοιπὸν νὰ ἐξέλθῃ μετ' αὐτῶν τῆς κοιλάδος· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, νὰ φυλάττῃ μήπως, ἐκ τύχης ἢ περιεργείας, ἀκολουθήσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος ἄλλος ἢ ἄλλη τις.

Ἐπὶ τέλους, ἡ ἐργασία των ἐπερατώθη· εἶδον φῶς ὀπισθεν τοῦ προέχοντος ὑψώματος, καὶ ἐξελθόντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐθεώρησαν τὸν Νεῖλον, στενὸν ἐτι ρυάκιον, περιπλανώμενον ὑποκάτω αὐτῶν.

Ὁ βασιλόπαις περιέβλεψεν ἐκστατικὸς, ἀνεπόλησε τὰς ἡδονὰς καὶ ὠφελείας τοῦ περιηγεῖσθαι, καὶ ἤδη μετεκομίσθη ἐν διανοίᾳ ἐπέκεινα τῆς ἐπικρατείας τοῦ πατρὸς του. Ὁ Ἰμλακος, καίτοι περιχαρῆς διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν, ἔτρεφε μικροτέρας ἐλπίδας περὶ εὐχαριστήσεως εἰς τὸν κόσμον, ἐπειδὴ, καὶ πρότερον δοκιμάσας, εἶχε βαρυνθῆν αὐτόν.

Τόσον δὲ τερπνὸν θέαμα ἐφαίνετο εἰς τὸν Ῥασσέλαν ὁ πλατύτερος ὀρίζων, ὥστε δυσκόλως κατεπέισθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν κοιλάδα. Εἰδοποίησε τὴν ἀδελφὴν του ὅτι ἡ ὁδὸς ἦτον ἤδη ἀνεωγμένη, καὶ ἔτι δὲν ἔλειπε τίποτε πλέον εἰμὴ νὰ κάμωσι τὰς ἀναγκαίας προετοιμασίας.

ΚΕΦΑΛ. ΙΣΤ'. Ὁ Ῥασσέλας καὶ ἡ Νεκαγία ἐξέρχονται τῆς κοιλάδος, καὶ θεωροῦσι πολλὰ θαύματα.

Ὁ βασιλόπαις καὶ ἡ αὐταδέλφη του εἶχον ἱκανοὺς πολυτίμους λίθους, ὥστε νὰ λογιζονται πλούσιοι ὅπουδήποτε καὶ ἂν ἤθελον ὑπάγειν· ὀδηγηθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰμλάκου, ἔκρυψαν αὐτοὺς εἰς τὰ φορέματά των, καὶ τὴν νύκτα τῆς προσεχοῦς πανσελήνου ἐξῆλθον ἅπαντες τῆς κοιλάδος. Τὴν βασιλοπαίδα ἠκολούθει μία μόνον εὐνοουμένη θεράπαινα, ἥτις ἠγνόει ποῦ ἐπορεύετο.

Ἐρποντες ἀνέβησαν διὰ μέσου τοῦ κοιλωμάτος, καὶ ἤρχισαν νὰ καταβαίνωσιν ἐκ τῆς ὀπισθεν πλευρᾶς. Ἡ βασιλόπαις καὶ ἡ θεράπαινά της ἔστρεψαν πρὸς πᾶν μέρος τοὺς ὀφθαλμοὺς των, καὶ μηδὲν βλέπουσαι περιορίζον τὴν θέαν των, ἐστοχάσθησαν ὅτι κινδυνεύουσι νὰ χαθῶσιν. Ἐστάθησαν καὶ ἔτρεμον. « Σχεδὸν φοβοῦμαι, » εἶπεν ἡ Νεκαγία, « ν' ἀρχίσω ἔδοξεν, ἥτις φαίνεται ἀπέραντος, καὶ ν' ἀποτολ-

μήσω εἰς τὴν ἄπειρον ταύτην πεδιάδα, ὅπου δύναται πανταχόθεν νὰ μὲ πλησιάσωσιν ἄνδρες ἀγνωρίστοι. » Ὁ βασιλόπαις ἠσθάνετο σχεδὸν τοὺς αὐτοὺς φόβους, ἀλλ' ἔκρινεν ἀνδρικώτερον νὰ μὴ τοὺς φανερώσῃ.

Ὁ Ἰμλακος, μειδιάσας, ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς νὰ προχωρήσωσιν· ἀλλ' ἡ βασιλόπαις ἐξηκολούθει ἀμφιβρόβητος, ἕως οὗ ἀνεπαισθήτως προώδευεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐπανέλθῃ.

Τὸ πρῶτ' εὐρήκαν βοσκούς εἰς τὸ πεδίον, οἵτινες παρέθησαν εἰς αὐτοὺς γάλα καὶ ὀπώρας. Ἡ βασιλόπαις ἐθαύμασεν ὅτι δὲν εἶδε παλάτιον ἑτοιμον εἰς ὑποδοχὴν της, καὶ τράπεζαν τρυφηλῶς ἐστρωμένην· ἀλλ' ἀπηυδημένη καὶ πεινώσα, ἔπινε τὸ γάλα, καὶ ἔφαγε τὰς ὀπώρας, καὶ ἐστοχάσθη αὐτὰ νοστιμώτερα τῶν προϊόντων τῆς κοιλάδος.

Ἄσυνεθιστοὶ ἅπαντες εἰς κόπους καὶ δυσκολίας, καὶ γνωρίζοντες ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ καταδιωχθῶσιν, ὠδοιπόρουσιν ὀλίγον καθ' ἑκάστην καὶ ἐν ἀνέσει. Μετά τινος δ' ἡμέρας ἔφθασαν εἰς χώραν μᾶλλον πολυάνθρωπον, ὅπου διεσκέδασεν ὁ Ἰμλακος, παρατηρῶν πόσον ἐξέπληττε τοὺς συντρόφους του ἡ ποικιλία τῶν ἡθῶν, βαθμῶν, καὶ ἐνασχολήσεων. Τὰ ἱμάτιά των ἦσαν τοιαῦτα, ὅποια νὰ μὴ διεγείρωσιν ὑποψίαν ὅτι περιεῖχόν τι κεκρυμμένον· πλὴν ὁ βασιλόπαις, ὅπου δῆποτε ὑπήγαινε, ἐπροσδόκα νὰ ὑπακούηται, καὶ ἡ βασιλόπαις ἐτρόμαζεν, ἐπειδὴ οἱ ἐμπροσθέν της ἐρχόμενοι δὲν ἐπιπτον πρηγεῖς εἰς τοὺς πόδας της. Ὁ Ἰμλακος ἦτον ἠναγκασμένος νὰ ἐπιτηρῇ αὐτοὺς προσεκτικώτατα, μήπως ἀσυνήθως φερόμενοι προδώσωσι τὸν βαθμὸν των, καὶ ἱκανὰς ἐβδόμαδας ἐβάσταξεν αὐτοὺς εἰς τὴν πρώτην κόμην, ἵνα συνειθίσωσιν εἰς τὴν θέαν τῶν κοινῶν ἀνθρώπων.

Βαθμηδὸν ἐνόησαν οἱ βασιλικοὶ περιηγηταὶ ὅτι πρὸς καιρὸν εἶχον ἀπολέσει τὸ ἀξίωμα των, καὶ ὅτι τοιαύτην μόνον τιμὴν ὄφειλον νὰ περιμένωσιν, ὅποιαν ἡ ἐλευθεριότης καὶ ἡ εὐπροσηγορία των ἠδύνατο νὰ προμηθεύωσι. Διὰ πολλῶν δὲ παραινέσεων ἐτοίμασας αὐτοὺς ὁ Ἰμλακος νὰ ὑποφέρωσι τὸν θόρυβον παραθαλασίου πόλεως, καὶ τὴν τραχύτητα τοῦ ἐμπορικοῦ γένους, κατεβίβασεν αὐτοὺς, τέλος, εἰς τὴν παραλίαν.

Ὁ βασιλόπαις καὶ ἡ ἀδελφὴ του, πανταχοῦ καινοφανῆ βλέποντες, εὐχαριστοῦντο ἐπίσης ἐν παντὶ τόπῳ, καὶ ἐπομένως διέτριψαν μὴνὰς τινὰς εἰς τὴν παραθαλασσίαν πόλιν, χωρὶς τινος κλίσεως νὰ μεταβῶσι περαιτέρω. Ἡ ἀργοπορία των αὐτῇ δὲν δυσηρέσκει τὸν Ἰμλακον, ὅστις δὲν ἔκρινεν ἀσφαλὲς νὰ ἐκθέσῃ αὐτοὺς, ἀγυμνάστους ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τοὺς κινδύνους ξένης χώρας.

Ἐπὶ τέλους, ἀρχίσας νὰ φοβῆται μήπως ἀνακα-

λυφθῶσιν, ἐπρότεινε νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς των. Ἐκεῖνοι, τὴν ἀπειρίαν των συναισθανόμενοι, ἀφίνοντο ὅλως διόλου εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ φρονίμου ὁδηγοῦ. Οὗτος λοιπὸν συνεφώνησε μετὰ πλοίαρχου μέλλοντος νὰ ἐκπλεύσῃ εἰς Σουές, καὶ ὅτε ἡ ὥρα ἔφθασε, μετὰ πολλῆς δυσκολίας κατέπεισε τὴν βασιλόπαιδα νὰ ἐμβῆ εἰς τὸ πλοῖον. Συντόμως δὲ κατευδῶθησαν, καὶ ἀπὸ Σουές ὠδοιπόρησαν διὰ ξηρᾶς εἰς τὸ Κάιρον.

Ο ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΟΒΕΛΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΛΟΥΞΟΡ.

ΣΥΝΤΟΜΟΝ περιγραφὴν τῶν Αἰγυπτιακῶν Θηβῶν κατεχωρήσαμεν ἐν Τόμῳ Β΄ τῆς Ἀποθήκης, Σελ. 58. Ἐκ τῶν τεσσάρων κυριωτέρων κωμῶν, αἵτινες ἀνηγέρθησαν εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς ἀρχίας ταύτης πόλεως, ἡ Καρακὴ καὶ ἡ Λουξορ, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου κείμεναι, κατέστησαν μᾶλλον περιώνυμοι ὡς ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς σωζομένων λαμπρῶν ἐρείπιων. Ὁ ναὸς τῆς Λουξορ, ὠκοδομημένος ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ, ἔχει πυλῶνα μεγαλοπρεπῆ, βλέποντα πρὸς βορρᾶν, 200 πόδας κατὰ μέτωπον, καὶ 57 πόδας ὑψωμένον ὑπὲρ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Ἐμπροσθεν τοῦ πυλῶνος τούτου ἴσταντο, ἕως πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, οἱ δύο ἐντελέστατοι τῶν σωζομένων ὀβελίσκων, ἐσχηματισμένοι, κατὰ τὸ συνήθες, ἐκ Συνήνιτου λίθου· ὁ μὲν, 82 Ἀγγλικῶν ποδῶν τὸ ὕψος, ὁ δὲ, 76 ποδῶν. Πρὸς ὑπόκρυψιν τῆς διαφορᾶς ταύτης ὁ μικρότερος ὀβελίσκος ἦτο τεθειμένος ἐφ' ὑψηλοτέρου στυλοβάτου, καὶ ὅπως οὖν πρὸ τοῦ ἄλλου. Ἀμφοτέρων δὲ τῶν μονολίθων καλύπτουσι τὰ πρόσωπα τρεῖς κάθετοι σειραὶ ἱερογλυφικῶν, ἐξ ὧν ἡ ἐν τῷ μέσῳ εἶναι γεγλυμμένη εἰς σχεδὸν ἐξ δακτύλων βάθος, αἱ δ' ἕτεραι δύο ἐπιπολιότατα. — Ἡ κατὰ τὸ ὕψος διαφορὰ των προῆλθεν ἴσως ἐκ τῆς δυσκολίας τοῦ νὰ εὐρεθῶσι δύο ἰσομεγέθη τμήματα πέτρας ἄνευ τινὸς ἐλαττώματος.

Ἡ ἐπιτεταγμένη εἰκονογραφία παριστᾷ τὸν χαμηλότερον τῶν Αἰγυπτιακῶν τούτων ὀβελίσκων, ἀνηγερμένον τανῦν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Πλατείαν τοῦ Λοδοβίκου Δεκάτου Ἑκτου. Ἄδειαν λαβόντες οἱ Γάλλοι παρὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου νὰ μετακομίσωσιν ἀμφοτέρους εἰς τὴν πατρίδα των, ἐναυπήγησαν πλοῖον ἐξεπίτηδες, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸ, τὸν Μάρτιον τοῦ 1831, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μηχανικοῦ Κ. Λεβᾶ, μὲ διαταγὰς νὰ μεταφέρῃ τὸν μικρότερον ἐκ τῶν δύο. Μετὰ τρίμηνον ἐργασίαν ὀκτακοσίων ἀνδρῶν κατεσκευάσθη κλιτὸν ἐπίπεδον ἐκ τοῦ ὀβελίσκου εἰς τὸν ποταμὸν, ὅπου τὸ πλοῖον ἦτο προσωρμισμένον· ἀφοῦ δὲ περιεκλείσθη ὁ μονόλιθος εἰς σανίδας πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βλάβης, κατεβιβάσθη δι' ἀπλουστᾶτος τινὸς μέσου, ἦτοι δι'

ἀγκύρας στερεώτατα ἐμπεπηγμένης εἰς τὸ ἔδαφος, διὰ μακρᾶς τινος ξυλίνης δοκοῦ, καὶ δι' ὀλίγων σχοινίων καὶ τροχαλιῶν. Τὸ πλοῖον, ἐν ᾧ ἐτέθη, ἀνεχώρησε τῆς Αἰγύπτου κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1833, καὶ ῥυμουλκούμενον ὑπὸ ἀτμοπλοίου, ἐφθασεν ἀσφαλῶς εἰς Παρισίους, Δεκεμβρίου 23, 1833, διὰ τοῦ ποταμοῦ Σηκουάνα. Παρῆλθον ὅμως τρία σχεδὸν ἔτη πρὶν ἀναστηθῆ ἐν τῇ πλατείᾳ Λοδοβίκου τοῦ Δεκάτου Ἑκτου· ἐπειδὴ, ἐκτὸς ἄλλων παρεμπεσόντων ἐμποδίων, ἦτον ἀνάγκη καὶ νὰ κατασκευάσωσι στυλοβάτην ἐξ ὀγκωδεστάτων λίθων. Οὗτοι μετεφέρθησαν ἐκ τῆς Βριταννίδος ἐπαρχίας, καὶ ὁ μέγιστος αὐτῶν, τὸν κύβον ἀποτελῶν τοῦ στυλοβάτου, εἶναι 10 τετραγωνικῶν ποδῶν, καὶ 16 ὑψηλός. Ἐσχηματίσθη ἔπειτα κεκλιμένον ἐπίπεδον, ἄγον ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἰς ὀμαλὸν τι κτίσμα ἰσοῦφες μὲ τὴν κορυφὴν τοῦ στυλοβάτου, καὶ ὁ ὀβελίσκος, τεθείς ἐπὶ τινος ξυλίνου φορείου ἢ χαμουλκοῦ, ἀνεσύρθη διὰ σχοινίων καὶ ἐργατῶν. Αφοῦ δὲ τὸ ἐν ἄκρον τῆς βάσεώς του ἐφέρθη εἰς τὸ ἄκρον τοῦ στυλοβάτου, ἀνηγέρθη κατὰ κάθετον διὰ σχοινίων καὶ τροχαλιῶν προσηρτημένων εἰς τὰς κορυφὰς δέκα ἰσῶν, πέντε ἐκατέρωθεν· ἔλαβε δὲ τέλος ἡ ἐργασία ἐν διαστήματι τριῶν ὡρῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μηχανικοῦ Λεβᾶ, Οκτωβρίου 25, 1836.

Οἱ Γάλλοι ἐπροτίμησαν τὸν μικρότερον τῶν δύο ὀβελίσκων, καθὸ παντάπασιν ἀβλαβῆ διατηρηθέντα, καὶ προσέτι καθὸ ἐλαφρότερον· καὶ ὅμως ζυγίζει 246 Ἀγγλικούς τόνους! Ἡ βάσις του ἔχει ὀκτὼ ποδῶν πλάτος εἰς τὰ εὐρύτερα μέρη τῆς.

Εἰς κίνδυνόν τινα ὑπέπεσεν ὁ ὀβελίσκος οὗτος ἐνῶ ἀνηγείρετο, ὅχι ἐκ τῆς ἀπειρίας τοῦ μηχανικοῦ, ἀλλ' ἐκ παντάπασι διαφοροῦ αἰτίας. «Οἱ ἀρχαιολόγοι τῶν Παρισίων,» λέγει ἐφημερὶς ἐκείνου τοῦ καιροῦ, «εἶναι τόσον φιλάρπαγες, ὥστε δύο φύλακες τεθειμένοι περὶ τὸν ὀβελίσκον τῆς Λουξορ δὲν ἤρκεσαν νὰ προφυλάξωσι τὴν κορυφὴν, ἥτις ἀφέθη ἀκάλυπτος. Μολονότι αἱ ποιναὶ τοῦ νόμου ἦσαν αὐστηρόταται, διάφορα κλάσματα ἀπεκόπησαν, καὶ κομμάτια ἰσομεγέθη μὲ χάρυον ἐπωλήθησαν πρὸς πεντήκοντα φράγκα. Κατέστη δὲ ἀναγκαῖον νὰ σκεπᾶσωσιν ὀλόκληρον τὸ μνημεῖον, ὥστε νὰ φυλάξωσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ Βανδάλου τούτους.»

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ὀβελίσκου· περὶ δὲ τῆς πλατείας, ὅπου ἴσταται, σημειοῦμεν τὰ ἐπόμενα·—

Ὁ τόπος, ὁ νῦν καλούμενος Πλατεία τοῦ Λοδοβίκου Δεκάτου Ἑκτου, κεῖται μεταξὺ τοῦ κήπου τῶν Τουίλεριῶν, ἄλλως λεγομένου Κεραμεικοῦ, καὶ τῆς παρόδου, ἥτις, ἐκατέρωθεν κατάφυτος ἀπὸ ὑψηλὰ σκιερὰ δένδρα, καλεῖται τὸ Ἠλύσιον Πεδίον·—ἐπωνυμία κομπαστική, διότι οἱ περίπατοι ὑπὸ τὰ δένδρα